

Brexitförhandlingar – mindre mysiga och mer bråkiga

MÅNDAG
15 AUGUSTI 2016

EU kämpar som bekant med en mängd problem på flera fronter just nu. Dels handlar det om hur man ska hantera utträdesförhandlingarna med Storbritannien. Dels om hur man ska lyckas överbygga den växande förtroendeklyftan mellan EU och dess befolkningar och ta tillbaka initiativet från olika populistiska och EU-skeptiska partier som befinner sig på snabb frammarsch i de flesta EU-länder. I det sittande EU-parlamentet som valdes 2014 är en tredjedel av ledamöterna EU-skeptiker vilket är mer än en fördubbling jämfört med valet 2009. Skulle val hållas idag skulle utfallet sannolikt bli ännu värre.

Båda dessa utmaningar utgör på sikt allvarliga hot mot hela EU-projektets överlevnad. EU är idag i starkt behov av lite mer positiva nyheter som både kan stärka sammanhållningen inom unionen och EU:s popularitet hos medborgarna. Det är kanske i det ljuset man ska se de stundande utträdesförhandlingarna med Storbritannien.

Direkt efter att resultatet i folkomröstningen slog ned som en bomb gjorde både brittiska och europeiska toppolitiker gemensam sak för att försöka gjuta olja på vågorna. Alla bedyrade att man skulle verka för att de stundande utträdesförhandlingarna skulle föras i en positiv och konstruktiv anda med syfte att ge så små negativa effekter som möjligt för både Storbritannien och EU. Försäkringarna hade avsedd effekt i att minska osäkerheten och turbulensen på finansmarknaderna blev kortvarig. Frågan är dock hur mycket dessa vänliga ord och ömsesidiga försäkringar kommer vara värda när väl förhandlingarna drar igång nästa år. Det finns åtminstone två goda skäl till att misstänka att EU kommer att inta en rätt hård linje mot Storbritannien.

DET MÅSTE KOSTA PÅ ATT LÄMNA EU

Det första skälet har redan förts fram från många håll och handlar rätt och slätt om att EU, för att värna unionens överlevnad, måste statuera ett exempel som visar att det kostar rejält att lämna EU. För Storbritannien en för bra deal så kan fler lockas att gå

samma väg och sönderfallet är ett faktum. Det skulle heller inte vara första gången EU visar sin hårda sida mot en potentiell utbrytare. Alla har vi i färskt minne hur Grekland förödmjukades och till sist tvingades acceptera en mycket tuff deal för att kunna vara kvar i Eurozonen. Men det finns också ett annat skäl för EU att vara tuffa i förhandlingarna.

BREXIT OCH ATT SAMLA PLUSPOÄNG HEMMA

När utträdesförhandlingarna väl drar igång är det ofrånkomligt att "vi mot dem"-känslan infinner sig i både EU och Storbritannien. Den förhandlingsmatch som europeiska politiker och EU-företrädare ska gå mot utbrytaren Storbritannien är ett gyllene tillfälle för EU och nationella politiker att skaffa pluspoäng hos sina egna befolkningar. Ju mer EU och nationella politiker i de 27 kvarvarande länderna agerar för att främja sina egna särintressen på Storbritanniens bekostnad desto mer positivt kommer det att ses på hemmaplan. Att inflytelserika EU-länder som Frankrike, Tyskland och Nederländerna går till val nästa år gör naturligtvis inte behovet av medvind i hemmaopinionen mindre. Att EU förbereder sig på en rätt hård förhandlingslinje antyds redan av att EU-kommissionen utsett den tidigare EU-kommissionären Michel Barnier för att leda förhandlingarna. Barnier har bland annat gjort sig känd som en uttalad kritiker av Londons finansdistrikt.

Risken är alltså att när väl förhandlingarna kommer igång så kommer positionerna visa sig mycket mer låsta, viljan till kompromisser mycket mer begränsad och de hårda orden bli många fler än de flesta räknar med idag. I frågan om vem som kommer dra längsta strået i förhandlingarna talar storleksförhållandena sitt tydliga språk. EU:s ekonomi (exkl. Storbr.) är drygt sex gånger så stor som den brittiska och EU har nästan sju gånger så stor befolkning. Det är med andra ord ingen tvekan om vem som är mest beroende av vem. Premiärminister Theresa May har all anledning att förbereda sig på ett par jobbiga år som dessutom riskerar att krönas av ett, i brittiska ögon, rätt skralt slutresultat.